

Wrocław, 28 stycznia 2019 roku

WK.WR.40.27.2018.436.J

**Pani
Elżbieta Krzykwa
Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Wołowie**

**ul. Trzebnicka 6
56-100 Wołów**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 561 ze zm.) przeprowadziła w okresie od 26 listopada do 7 grudnia 2018 r., kontrolę gospodarki finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wołowie (dalej „Ośrodek”). Zakres kontrolowanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz przekazano Pani Kierownik w dniu podpisania.

Kontrola wykazała, obok obowiązków i zadań realizowanych prawidłowo, również uchybienia i nieprawidłowości, które wystąpiły w niżej opisanym zakresie.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

W Ośrodku nie opracowano i nie wdrożono uregulowań wewnętrznych dotyczących gospodarki drukami ścisłego zarachowania, pomimo iż druki takie występowały (arkusze spisu z natury) oraz procedur udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczających kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (zakupu w 2017 r. urządzenia sieciowego o wartości 5.981,49 zł faktura nr 201/05 z 5 maja 2017 r., dokonano w oparciu o „Regulamin udzielania zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w Gminie Wołów”, który wprowadzony został zarządzeniem Nr 88/2014 Burmistrza Gminy Wołów z 29 kwietnia 2014 r.). Natomiast w zarządzeniu Nr 7/2017 z 15 grudnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej, Kierownik Ośrodka wskazał nieprawidłowe metody przeprowadzania inwentaryzacji poszczególnych składników majątkowych. I tak:

- w § 2 pkt 2 zarządzenia wskazano, iż inwentaryzację środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych należy przeprowadzić w drodze uzyskania potwierdzenia sald, pomimo, iż stosownie do art. 26 ust.1 pkt 1 i 3 powołanej ustawy o rachunkowości, inwentaryzację środków trwałych należy przeprowadzić drogą spisu ich ilości z natury a inwentaryzację wartości niematerialnych i prawnych - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników;

- w § 2 pkt 3 zarządzenia określono metodę inwentaryzacji („w drodze spisu z natury i porównania stanu faktycznego ze stanem wynikającym z ksiąg rachunkowych”) nie wskazując składników majątkowych, do których miały zastosowanie wymienione metody.

Powyższe oznacza, że Kierownik Ośrodka wbrew postanowieniom art. 69 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy o finansach publicznych, nie zapewnił funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, zgodnie z jej celami określonymi w art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.).

W obowiązującej dokumentacji i przyjętych zasadach rachunkowości, wprowadzonych zarządzeniem nr 8/2018 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wołowie z 15 czerwca 2018 r., nie określono aktualnych wersji oprogramowania oraz dat rozpoczęcia eksploatacji używanych programów komputerowych. Było to niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r., poz. 395 ze zm.), według którego, przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera, zasady (polityka) rachunkowości powinna posiadać m.in. określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia eksploatacji używanych programów komputerowych.

Koszty dotyczące opłat licencyjnych na 2017 r. tj. za używane programy komputerowe w łącznej wysokości 3.538 zł, wynikające z faktur nr: 1223/12/16/FVS, 1224/12/FVS, 1220/12/16/FVS, 1222/12/16/FVS, 1211/12/16/FVS, 1219/12/16/FVS z 19 grudnia 2016 r., które do Ośrodka wpłynęły 3 stycznia 2017 r. i zapłacone zostały 4 stycznia 2017 r., ujęto w księgach rachunkowych 2016 r., czym naruszono art. 6 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości, według którego, w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Nie ujęcie zdarzenia w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, którego dotyczy naruszało również art. 20 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości, według którego, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Dekretacja zamieszczona na objętych kontrolą dokumentach źródłowych (faktury dot. wydatków z tytułu zakupu materiałów i wyposażenia oraz usług pozostałych) nie zawierała miesiąca ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, co było niezgodne z § 3 Części II Dowody księgowe „Instrukcji obiegu, kontroli i archiwowania dokumentów księgowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wołowie”.

Na arkuszach spisu z natury od nr 94 do nr 106 dokonano spisu środków trwałych i pozostałych środków trwałych, co było niezgodne z § 17 „Instrukcji inwentaryzacyjnej” (stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 7/2016 Kierownika Ośrodka w Wołowie z 27 maja 2016 r.), stosownie do którego, środki trwałe, pozostałe środki trwałe, środki pieniężne, obce składniki majątkowe, składniki majątkowe niepełnowartościowe, składnik majątkowe uszkodzone i zepsute należało spisać na oddzielnych arkuszach spisu.

W zakresie wykonania budżetu jednostki

Kierownik Ośrodka nie ustalił stawki za jeden kilometr przebiegu, koniecznej do obliczenia kwoty zwrotu kosztów przejazdu w podróży krajowej samochodem osobowym niebędącym własnością pracodawcy. Według § 3 ust. 4 w związku z § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167), w przypadku wyrażenia zgody na przejazd w podróży krajowej samochodem osobowym niebędącym własnością pracodawcy, pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jednej kilometr przebiegu, ustaloną przez pracodawcę. W 2017 r. do obliczenia kosztów przejazdu przyjmowano stawkę w wysokości 0,8358 zł, tj. maksymalną stawkę określoną w § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.).

W przypadku 9 poleceń wyjazdów służbowych nr: 1/2017, 16/2017, bez nr z 3 lipca 2017 r., 24, 23, 28, 29, 36 i 44 (100% próby), określenie przez Kierownika Ośrodka środków transportu do odbycia podróży służbowej prywatnymi samochodami osobowymi nie zostało poprzedzone wnioskiem pracownika o wyrażenie zgody na taki przejazd. Według § 3 ust. 3 powołanego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi (...), na wniosek pracownika pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd w podróży krajowej lub podróży zagranicznej samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy.

W 2 przypadkach, tj. polecenie wyjazdu służbowego nr 16/2017 i nr 23/2017, pracownicy dokonali rozliczeń kosztów podróży z opóźnieniem odpowiednio 11 i 4 dni w stosunku do terminu wynikającego z § 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi (...) według którego, pracownik dokonuje rozliczenia kosztów podróży nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży.

W § 3 pkt 1 pkt 1 umowy nr 2/2017 z 2 stycznia 2017 r. o używanie pojazdów do celów służbowych zawartej z Opiekunką domową zatrudnioną na podstawie umowy o pracę na czas określony, miesięczny limit przebiegu ustalono na 900 km pomimo, iż zgodnie § 3 ust. 2 pkt 1 powołanego rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie ustalenia warunków oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów (...), miesięczny limit kilometrów na jazdy lokalne dla miasta do 100.000 mieszkańców nie może przekroczyć 300 km. Z informacji uzyskanej w Urzędzie Miejskim w Wołowie, na dzień 31 grudnia 2016 r., Gmina Wołów liczyła 22.043 mieszkańców. Przy ustaleniu kosztów używania pojazdu do celów służbowych, nie przestrzegano przepisów § 3 pkt 2 i pkt 3 umowy nr 2/2017 z 2 stycznia 2017 r. oraz § 4 ust. 1 i ust. 2 powołanego rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalenia oraz sposobu dokonywania zwrotów kosztów używania

do celów służbowych samochodów osobowych (...), według których „Zwrot kosztów używania samochodu do celów służbowych następuje w formie miesięcznego ryczału obliczonego jako iloczyn stawki za 1 kilometr przebiegu, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i miesięcznego limitu kilometrów na jazdy lokalne, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po złożeniu przez pracownika pisemnego oświadczenia o używaniu przez niego pojazdu do celów służbowych w danym miesiącu. Oświadczenie to powinno zawierać dane dotyczące pojazdu (pojemność silnika, marka, numer rejestracyjny) oraz określać ilość dni nieobecności pracownika w miejscu pracy, a także ilość dni, w którym pracownik nie dysponował pojazdem do celów służbowych. Kwotę ustalonego ryczału, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 zmniejsza się o jedną dwudziestą drugą za każdy roboczy dzień nieobecności pracownika w miejscu pracy z powodu choroby, urlopu, podróży służbowej trwającej co najmniej 8 godzin lub innej nieobecności oraz za każdy dzień roboczy, w którym pracownik nie dysponował pojazdem do celów służbowych”. W 2017 r. ustalenie kosztów używania pojazdu do celów służbowych wynikających z umowy nr 2/2017 z 2 stycznia 2017 r. następowało na podstawie sporządzanych przez Opiekunkę domową „Rozliczeń dojazdów do podopiecznych na teren wiejski”, w których obliczenia kosztów dokonywano jako iloczyn sumy przejechanych kilometrów i maksymalnej stawki za 1 km przebiegu, tj. 0,8358 zł. Pracownik nie składał oświadczeń wymaganych umową.

W 2017 r. Kierownik Ośrodka z 4 opiekunkami domowymi zatrudnionymi na umowę zlecenie (nr 24/2016 z 30 grudnia 2016 r., nr 3/2017 z 2 stycznia 2017 r. i nr 11/2017 z 30 czerwca 2017 r., nr 13/2017 z 16 sierpnia 2017 r. i nr 19//2017 z 30 października 2017 r. oraz nr 14/2017 z 7 sierpnia 2017 r. i nr 15/2017 z 31 sierpnia 2017 r. wraz z aneksami zawartymi w 2017 r.) zawarł umowy o używanie pojazdów do celów służbowych, na podstawie których wypłacono koszty podróży służbowych samochodem osobowym niebędących własnością pracodawcy na łączną kwotę 10.556,50 zł. Według § 1 powołanego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warunków oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów (...), należności z tytułu podróży służbowej przysługują pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej. Osoby, z którymi Kierownik Ośrodka zawarł wyżej wymienione umowy zlecenia, nie były pracownikami Ośrodka.

Za opisane w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Kierownik Ośrodka na podstawie art. 53 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych, Główna księgowa na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy merytoryczni Ośrodka.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie

skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, między innymi poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.), w szczególności opracowanie i wdrożenie uregulowań wewnętrznych dotyczących gospodarki drukami ścisłego zarachowania i zasad udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz dostosowanie dokumentacji w zakresie przeprowadzania inwentaryzacji do obowiązujących przepisów prawa, stosownie do art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 w związku z art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) ujmowania w księgach rachunkowych Ośrodka wszystkich osiągniętych, przypadających na jego rzecz przychodów i obciążających go kosztów związanych z tymi przychodami dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy;
 - b) określenia aktualnych wersji oprogramowania używanych programów komputerowych oraz dat rozpoczęcia ich eksploatacji, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustaw;
 - c) ujmowanie w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, zdarzeń które w tym okresie sprawozdawczym wystąpiły, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy.
3. Przestrzeganie postanowień obowiązującej w Ośrodku „Instrukcji obiegu, kontroli i archiwowania dokumentów księgowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wołowie”, w szczególności w zakresie zamieszczania na dowodach księgowych miesiąca ujęcia ich w księgach rachunkowych.
4. Sporządzanie dokumentacji inwentaryzacyjnej zgodnie z wymogami obowiązującej „Instrukcji inwentaryzacyjnej”.
5. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167), w szczególności:
 - a) ustalenie stawki za jeden kilometr przebiegu, koniecznej do obliczenia kwoty zwrotu kosztów przejazdu w podróży krajowej samochodem osobowym niebędącym własnością pracodawcy, stosownie do § 3 ust. 4 w związku z § 3 ust. 3 rozporządzenia;
 - b) wyrażanie zgody na przejazd w podróży służbowej samochodem osobowym niebędącym własnością pracodawcy po złożeniu wniosku pracownika w tej sprawie, stosownie do § 3 ust. 3 rozporządzenia;

- c) dokonywanie przez pracowników rozliczeń kosztów podróży służbowych nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży, stosownie do § 5 ust. 1 rozporządzenia.
- 7. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie ustalenia warunków oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.), w szczególności:
 - a) ustalanie pracownikom zatrudnionym w Ośrodku miesięcznego limitu kilometrów na jazdy lokalne w wysokościach nie przekraczających limitów określonych w § 3 ust. 2 rozporządzenia;
 - b) ustalanie kosztów używania pojazdów do celów służbowych zgodnie z zasadami wynikającymi z zawartych umów oraz ustalonymi w § 4 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia;
 - c) zawieranie umów o używanie pojazdów do celów służbowych oraz dokonywanie zwrotu kosztów tych podróży z pracownikami zatrudnionymi w Ośrodku, stosownie do § 1 rozporządzenia.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:
Pan
Dariusz Chmura
Burmistrz Wołowa